

Punkt 4.

Orientering om elever med bekymrende fravær, elever i reduceret skema m.m

2018-059920

Skoleforvaltningen og Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen fremsender til Skoleudvalgets og Familie- og Socialudvalgets orientering, status på udviklingen i antallet af elever med bekymrende elevfravær, elever i reduceret skema, enkeltmandsundervisning, sygeundervisning og elever med 15 % ulovligt fravær samt udvikling i udgifter til tabt arbejdsfortjeneste

FB Forvaltningsledelse 24-11-2021

Anbefales.

Anbefalet med nedenstående bemærkninger med henblik på orientering i Familie- og Socialudvalget den 10.12.21

FL bakker op om byrådets betydelige løft af almenundervisningen efter co-teaching principperne. FL deler de store forventninger til indsatsen og fremhæver, at indfrielse heraf vil kræve et langt sejt træk med solid implementering og tæt og vedvarende opfølgning. FL finder det derfor vigtigt, at der ifm. udvalgsbehandlingen bliver sat spot på udvalgets forventninger til indsatsen og muligheder for at følge op på indfrielse heraf.

FL finder det endvidere væsentligt, at der i det videre er fokus på at afslutte indsatser, som ikke viser sig effektfulde til fordel for prioritering af grundlæggende og målrettede elementer. Fx er det til stadighed vigtigt, at der er et bredt kendskab til handlevejledningen og at der fokuseres på konkrete individuelle og tidlige indsatser i tæt dialog mellem skoler/PPR og familiegupper.

Beslutning:

Til orientering.

Familie- og Socialudvalget bemærker, at det ikke er lykkedes at reducere fraværet, og undrer sig over, at der er så få underretninger ift. det ulovlige fravær. Familie- og Socialudvalget anbefaler, at næste orientering drøftes på et fællesmøde mellem Job- og velfærdsudvalget og Børn- og Undervisningsudvalget.

Vibeke Gamst var fraværende.

Sagsbeskrivelse

Nærværende sag fremsendes, fordi Skoleudvalget og Familie- og Socialudvalget i forbindelse med opfølgningen på "Handlevejledningen om bekymrende fravær" skal have en orientering om udviklingen i antallet af elever, der har et bekymrende fravær, er i reduceret skema, er i enkeltmandsundervisning, er i sygeundervisning i hjemmet eller har 15% ulovligt fravær.

Der orienteres desuden om Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens udgifter til tabt arbejdsfortjeneste.

Det kan ud fra data i sagen konstateres, at der er sket en stigning i antallet af elever med bekymrende fravær. Derudover er udgiften til tabt arbejdsfortjeneste stigende. Til gengæld registreres et lille fald i antallet af elever i reduceret skema, enkeltmandsundervisning og sygeundervisning.

Baggrund

Skoleudvalget og Familie- og Socialudvalget godkendte i juni 2020 en revideret "Handlevejledning om bekymrende fravær". Handlevejledningen definerer, hvornår et fravær er bekymrende og fastsætter, hvorledes skolerne skal handle; herunder hvornår Familiegrupperne, Specialgruppen og PPR's fraværskonsulenter skal inddrages, samt hvornår der skal sendes en underretning til Familiegruppen.

Det er forventningen, at arbejdet med handlevejledningen vil reducere antallet af elever med bekymrende elevfravær.

I forbindelse med vedtagelse af handlevejledningen blev det ligeledes besluttet, at Skoleudvalget og Familie- og Socialudvalget to gange årligt gives en tilbagemelding på følgende data:

- Udvikling i antallet af elever med bekymrende fravær
- Udvikling i antallet af elever i reduceret skema – herunder tabt arbejdsfortjeneste som følge af at eleven har en afkortet skoledag pga. reduceret skema eller højt fravær
- Udvikling i antallet af elever i enkeltmandsundervisning
- Udvikling i antallet af elever der modtager sygeundervisning i hjemmet
- Udvikling i antallet af elever, der har mere end 15% ulovligt fravær i et kvartal

Udvikling i antallet af elever med bekymrende fravær

Alle skoler er pr. 1. august 2021 overgået til et nyt fraværssystem – MUIElev. Det nye fraværssystem er karakteriseret ved, at fravær registreret på lektionsbasis, hvor det gamle system kun havde registreringer på dagsbasis.

Det betyder, at skolerne har mere detaljerede fraværdata end tidligere. I systemet har skolerne altid adgang til oplysninger om, hvilke elever der har et bekymrende fravær.

Definitionen på bekymrende fravær er – i forhold til tidligere – ændret til 40 dage med sygdom, ekstraordinær frihed eller ulovligt fravær inden for de seneste 200 skoledage samt min. 20% samlet fravær. Definitionen var tidligere 40 dages fravær (kun sygdom og ulovligt fravær) inden for de seneste 200 skoledage.

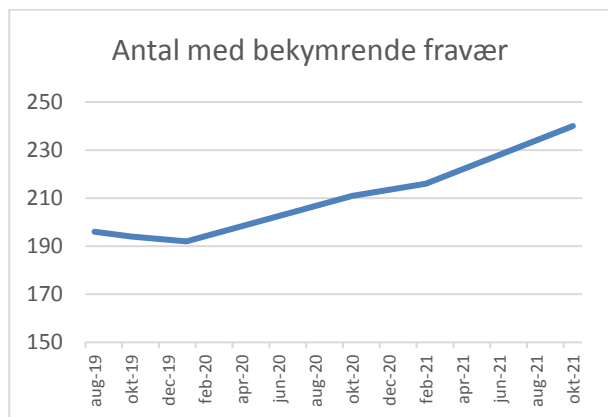
Definitionen er ændret, fordi det vurderes, at alt fravær (også ekstraordinær frihed) har betydning for elevtrivsel. Kriteriet med mindst 20% samlet fravær er medtaget, fordi det nye fraværssystem tæller på lektionsbasis.

En fraværleksion på en dag, registreres som en dag med fravær. Der er derfor risiko for, at få lektioners fravær gør, at en elev defineres til at have et bekymrende fravær.

Skolerne skal i forhold til elever med bekymrende fravær udarbejde en handleplan på eleven, inddrage PPRs fraværskonsulenter og underrette familiegruppen, hvis der ikke i forvejen er en aktiv sag.

Nedenstående graf viser udviklingen i antal elever med bekymrende fravær. På grund af ændring i definitionen og den nye registreringspraksis, kan det være vanskeligt at sammenligne dette skoleår med tidligere skoleår.

Som det fremgår af ovenstående graf, er der ved udgangen af oktober 240 elever, som har et bekymrende fravær. Der er udarbejdet handleplan på 200 af disse elever.

Skoleforvaltningen og Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen har en række tiltag, der skal medvirke til at reducere antallet af elever med bekymrende fravær.

Af indsatser kan bl.a. nævnes:

- **Indsatsteamet på skolerne i øst** – der er fra august 2020 etableret et nyt indsatsteam på skolerne i øst, som skal medvirke til at mindske skolefraværet. Der er bl.a. tale om en "hands-on-indsats" i det meget tidlige forebyggende arbejde, som muliggør en helhedsindsats i både skole og hjem.
- **Behandlingstilbud i PPR – Mind my mind** – der er i PPR etableret et nyt behandlingstilbud målrettet elever med lettere depression, angst, adfærdsvanskeligheder og begyndende fraværsudfordringer.
- **Angstindsatsen – Cool kids** – PPR's angstteam tilbyder en række forskellige indsatser for at hjælpe børn og unge med angst eller ængstelighed; herunder Cool Kids gruppeforløb for børn i alderen 7-12 år, Chilled gruppeforløb for unge i udskolingen og Cool Kids gruppeforløb målrettet børn i alderen 7-12 år med autismespektrumsforstyrrelse.
- **Projekter under "Flere lærere i folkeskolen"** – der er i alt 12 projekter under puljen til "Flere lærere i folkeskolen", som omhandler elevfravær. "Flere lærere i folkeskolen" er en pulje, der er oprettet som følge af, at der på Finansloven er afsat ressourcer til at ansætte flere lærere i folkeskolen. Midlerne er i Aalborg udmøntet ved, at skolerne har kunnet søge til tre forskellige formål – 1) elevfravær, 2) inklusion - nye skoletilbud og 3) CO-teaching (undervisning med mulighed for flere typer af organisering og differentiering i klassen). Projekterne om elevfravær er vidt forskellige. Nogle projekter handler om opbygning af klassefællesskab med henblik på, at sammenholdet i klassen kan medvirke til mindre fravær. Andre projekter har mere fokus på individuelle forløb for enkelte børn med højt fravær.
- **Lær for livet på skolerne i nord** – der er etableret et nyt partnerskab mellem Aalborg Kommune, Lær for Livet og Lauritzen Fonden, der skal medvirke til at forebygge, at udsatte børn og unge bliver udsatte voksne. Projektet gør det muligt, at 60 børn fra Aalborg Kommune kan deltage i Lær for Livets læringsprogram i seks år. Programmet omfatter bl.a. skole-camps, hjælp fra en frivillig mentor og faglig støtte til hjemmelæringsmiljøet, som skal understøtte barnets faglige, personlige og sociale udvikling.

Udover ovenstående indsatser er der naturligvis fortsat trivselspersoner, et tværsektorielt trivselsforum og samarbejde med fraværskonsulenterne på alle skoler samt skolesocialrådgiverordning på udvalgte skoler.

Udvikling i antallet af elever i reduceret skema

Nedenstående tabel er baseret på skolernes registreringer i de skoleadministrative systemer af, hvor mange elever der er i reduceret skema.

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Antal elever registreret i reduceret skema	149	161	168	247	287	251
Antal elever i almenskolen	84	93	54	89	97	80
Antal elever i specialskole/specialklasse	65	68	114	155	190	171
I % af det samlede elevtal (baseret på elevtal fra september)	0,7%	0,8%	0,8%	1,3%	1,5%	1,3%

Der er eller har været 251 elever i reduceret skema i indværende skoleår – heraf 80 i almenskolen og 171 elever i specialklasser og –skoler. Der er tale om et fald på 36 elever i forhold til sidste skoleår. Oversigten medtager alle elever, som på et eller andet tidspunkt i løbet af skoleåret har været i reduceret skema. Der er altså ikke tale om et øjebliksbillede. Faldet kan skyldes, at opgørelsen fra sidste skoleår er lavet på et senere tidspunkt end i dette skoleår.

Antallet af elever i reduceret skema udgør i 2021/22 1,3% af samtlige elever. Ses der alene på specialklasser/skoler udgør det 18% af det samlede antal elever i specialklasser/skoler, mens det udgør 0,5% af det samlede antal elever i almenskolen.

Elever kan jf. Folkeskoleloven kun være i reduceret skema på almenområdet, hvis de modtager specialpædagogisk bistand i minimum 9 klokke timer om ugen.

Tabt arbejdsfortjeneste

Serviceovens § 42 siger følgende: *"Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det."*

Nedenstående tabel viser udviklingen i kompensation for tabt arbejdsfortjeneste i perioden 2017-2021

Grafen viser, at udgifterne til tabt arbejdsfortjeneste er på det højeste niveau i den 4-årige periode. Det gennemsnitlige antal cpr. numre pr. måned har været stigende i perioden fra 2018-2021. P.t er der 428 gennemsnitlige cpr. numre pr. måned i 2021, sammenlignet med 375 i 2017.

Udgiften har også været stigende fra en gennemsnitlig udgift på 3,9 mio. kr. pr. måned i 2017 (knap 47 mio. kr. i 2017) til en gennemsnitlig udgift pr. mdr. i 2021 på 5,5 mio. kr. (forventelig ca. 66 mio. kr. i 2021). Det vil sige en stigning på 40 % (19 mio. kr.) i årrækken

Grafen viser de samlede antal udgifter til kompensation for tabt arbejdsfortjeneste. Det er ikke muligt at skille de udgifter ud, der alene skyldes skolefravær og skoleproblematikker. Dog er tendensen fra tidligere manuelle gennemgange, at der er en stigning i bevillinger af tabt arbejdsfortjeneste, der skyldes skoleproblematikker. Det vurderes, at den primære forklaring er, at eleven har en så betydelig dårlig trivsel,

at det ikke er muligt for eleven at møde frem og have en fuld skoledag. For disse elever arbejdes med tværgående handleplaner med det formål at understøtte, at eleven genoptager sin fulde skolegang.

Udviklingsproces med Specialskoler, PPR og Specialgruppen

Der er ultimo 2020 igangsat et udviklingsarbejde med deltagelse af specialskoler og specialgruppen, der har til hensigt at udvikle alternativer til reduceret skema.

Fokus i udviklingsarbejdet har blandt andet været på samarbejdet mellem skole, hjem og andre samarbejdspartnere, inddragelse af forældrene som ressource og barnets perspektiv, opstart og overgange, tidsperspektiver og samarbejdet på tværs af forvaltningerne.

Der er udarbejdet et notat fra udviklingsprocessen, som er vedhæftet sagen.

Tværfagligt vurderingsudvalg

Der har i foråret 2021 været afholdt møder på tværs af Skoleforvaltningen og Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen i et tværfagligt vurderingsudvalg, hvis formål var at pege på løsninger i både skole og hjem i forhold til at få børnene i skole. Sagerne, der har været behandlet i vurderingsudvalget, har omhandlet ansøgninger fra forældre, der søger om kompensation for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med barnets skoleproblematikker, så som manglende/ikke tilstrækkeligt skoletilbud, reduceret skema, hjemmeundervisning/sygeundervisning. Udvalget har i foråret behandlet 19 sager, og der pågår pt. en evaluering af det tværfaglige vurderingsudvalg.

Udvikling i antallet af elever i enkeltmandsundervisning

Nedenstående tal om enkeltmandsundervisning er baseret på skolernes registreringer i de skoleadministrative systemer.

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Antal elever i enkeltmandsundervisning i	12	8	10	13	18	12
I % af det samlede elevtal (baseret på elevtal fra september)	0,06%	0,04%	0,05%	0,06%	0,09%	0,06%

Der har hidtil i skoleåret 2020/21 været 12 elever i enkeltmandsundervisning. Der var hele sidste skoleår ansøgt og bevilget 18 enkeltmandsundervisningsforløb.

Enkeltmandsundervisning skal godkendes af Skolechefen og eleven skal være indstillet til en pædagogisk psykologisk vurdering hos skolens psykolog. Skole, PPR og forældre skal, når der iværksættes enkeltmandsundervisning, i samarbejde og uden ophør undersøge mulighederne for at finde et egnet undervisningstilbud til eleven.

Udvikling i antallet af elever, der modtager sygeundervisning i hjemmet

Nedenstående tal om sygeundervisning i hjemmet er baseret på skolernes registreringer i de skoleadministrative systemer.

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Antal elever i sygeundervisning i	6	1	9	16	31	11
I % af samlede elevtal (baseret på septembertal)	0,04%	0,005%	0,04%	0,08%	0,16%	0,06%

Der har i indeværende skoleår været 11 elever, der har modtaget sygeundervisning i hjemmet. I 2020/21 var der 31 elever.

Skolens leder har pligt til at etablere sygeundervisning i hjemmet i de tilfælde, hvor en elev ikke er i stand til fysisk at møde på skolen. Undervisningens indhold og omfang skal tilpasses den enkelte elevs alder, helbredtstilstand og øvrige forudsætninger. Da der er tale om en elevgruppe med somatiske og/eller psykiatriske sygdomme, kan skolen anmode om en lægeerklæring eller udskrivningsbrev fra sygehuset.

Udvikling i antallet af elever, der har mere end 15% ulovligt fravær

Folketinget besluttede i juni 2019, at det skal være muligt at trække i børne- og ungeydelsen, hvis en elev har mere end 15% ulovligt fravær i et kvartal.

Skolerne skal sende underretning ved 15% ulovligt fravær i et kvartal. Derudover skal der tages kontakt til forældrene ved ulovligt fravær i et kvartal over 10% med henblik på at forebygge, at eleven i næste kvartal kommer over 15% ulovligt fravær.

Kvartal	Antal elever med 15% ulovligt fravær	Antal underretninger om ulovligt fravær sendt i perioden
kvartal 2020	73	9
kvartal 2020	Lovgivningen var sat ud af kraft grundet Corona	
kvartal 2020	67	19
kvartal 2020	92	45
kvartal 2021	145	64
kvartal 2021	78	21
kvartal 2021	72	17

Tabellen viser dels, hvor mange elever der jævnfør fraværssystemet har over 15% ulovligt fravær i de afsluttede kvartaler og dels hvor mange underretninger om ulovligt fravær skolerne har sendt.

Der vil altid være betydeligt færre underretninger end antallet af elever med 15% ulovligt fravær, da der traditionelt foretages en del ændringer i elevfraværsregistreringerne fx på baggrund af fejlregistreringer, når skolerne gennemgår egne data ved afslutningen af kvartalet.

Hvis en elev fremkommer på listen, men skolen efterfølgende laver registreringsændringer, som gør, at fraværet kommer under 15%, skal der laves et notat til elevmappen.

Skolerne skal orientere forældrene om, at der sendes en underretning. Familiegruppen skal, når de modtager en underretning, gennemføre en partshøring som en del af vurderingen.

Der er pr. 07. september 2021 i 59 sager i alt truffet afgørelse om standsning af børne- og ungeydelse. Heraf er 11 sager gengangere, dvs. hvor børne- og ungeydelsen er standset på baggrund af 15% ulovligt skolefravær flere gange. I 48 af sagerne er børne- og unge ydelsen blot standset én gang. I 17 af sagerne er der ikke tidligere iværksat en indsats efter Serviceloven.

I de resterende sager hvor der er modtaget underretning om 15% ulovligt skolefravær er der truffet afgørelse om ikke at standse børne- og ungeydelsen grundet enten fejlregistrering af fraværet, undskyldelige omstændigheder, at barnet er anbragt eller at sagen er i proces i form af partshøring.

Principafgørelse i Ankestyrelsen

Der er kommet ny principafgørelse fra Ankestyrelsen om ulovligt skolefravær. Principafgørelsen fastslår, at kommunerne i forbindelse med partshøringen skal afdække, om der foreligger undskyldelige omstændigheder for fraværet – og om de undskyldelige omstændigheder kan begrunde, at der ikke sker træk i børne- og ungeydelse selv om eleven har over 15% ulovligt fravær. Undskyldelige omstændigheder kan fx være elevens handicap, autisme og lignende.

Vurdering og det videre arbejde

Der er igangsat en række handlinger på fraværsområdet. Handlingerne skal ses i sammenhæng med de tiltag, der i øjeblikket tages på almenområdet; herunder flere ressourcer til co-teaching og tættere samarbejde mellem børnehaver og skole. Skoleforvaltningen og Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen vurderer, at disse handlinger på nuværende tidspunkt er tilstrækkelige og forventningen er fortsat, at der vil ske et fald i ovenstående parametre.

Der skal i de kommende år evalueres på flere af de igangsatte handlinger; herunder Mind my mind, projekterne under flere lærere i folkeskolen og indsatssteamet. Det forventes, at disse evalueringer vil kaste yderligere lys på fraværsområdet og evt. give anledning til justeringer af praksis.

Fra primo januar 2022, når Børne- og Ungeforvaltningen formelt starter, vil der blive igangsat et arbejde med at opdatere Handlevejledningen om bekymrende fravær. Formålet med opdateringen er at justere teksten, så den kan omfavne hele 0-18-års-området.

Tidsplan

18. november 2021	FL i Skoleforvaltningen
24. november 2021	FL i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen
30. november 2021	Skoleudvalget
10. december 2021	Familie- og Socialudvalget

.

Bilag:

Afsluttende notat vedr. proces om fraværssager.docx

Fravær - 30.12.21.pptx